

DAVID CARABÉN

LA FORMA D'UN SENTIT

Les cançons de Mishima comentades per l'autor

Amb epíleg de Sergi Pàmies

Empúries

David Carabén

La forma d'un sentit

Les cançons de Mishima
comentades per l'autor

A cura d'Andreu Gomila

Epíleg de Sergi Pàmies

Editorial Empúries

Barcelona

© David Carabén, 2015

Primera edició: abril del 2015

© per l'epíleg: Sergi Pàmies, 2015

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Impressió: Reinbook
DIPÒSIT LEGAL: B. 4.224-2015
ISBN: 978-84-16367-01-6

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

<i>Notes per a la introducció de «La forma d'un sentit»</i>	II
Lletres de les cançons	31
Cançons comentades per l'autor	137
SERGI PÀMIES	
<i>Epíleg per a la mà esquerra d'un dretà o la mà dreta d'un esquerrà</i>	197

5 DE DESEMBRE

Abans de res. ¿Què és digne de ser cantat? ¿La teva llista de la compra? ¿El teu programa electoral? ¿La teva estúpida idea del que és l'amor? ¿La vida, en general?

¿Per què hauríem de deixar de parlar en aquest rang de veu quasi monocord amb què parlem habitualment amb els amics, amb la dona, amb el del quiosc? ¿Per què, de sobte, pujar a la quarta? ¿Per donar una notícia? ¿Per elevar una pregària? ¿Per denunciar una injustícia?

Mira què fan els guionistes dels musicals. Fan cantar aquell personatge perquè està feliç i plou. L'altre perquè lamenta una mala passada del destí. I el de més enllà sospira per una dona.

14 DE NOVEMBRE

Abans, amb dos acords en tenia prou per crear mil melodies. Em venien soles. No necessitava gaires

condicions favorables. En tenia prou de seure, possem a la cuina, i mal rascar dos acords a la guitarra amb insistència. Si arquejava les celles volia dir que, en qüestió de segons, se m'escaparia una mena de grinyol, digue'n lament, per la boca. Ara necessito trenta acords diferents per convocar l'escarransit ros-sinyol desplomat que tinc a dins.

Abans, un cop definida la idea central, ja no me n'allunyava gaire. No hi havia drecera que em pogués fer arribar més ràpid a cap destí, de tan directe que m'hi encaminava de manera espontània, de tan clar com sentia la seva bellesa i la seva veritat. Ara necessito cagar-la mil milions de vegades, desviar-me pels camins més tortuosos, perdre'm pels boscos més pudents, per continuar sentint la cançó.

20 D'OCTUBRE

N'hi ha que diuen que l'error és el rudiment de la imaginació. I és ben possible que sigui així. ¿Com, si no, algú podria haver construït un poema a partir de la imatge d'un vaixell ebri?

L'estaquirot del Don Draper explica d'aquesta manera brillant en què consisteix un procés creatiu. Primer es documenta molt i explora totes les possibilitats i significats associats a allò de què vol parlar. Després se n'oblida. Canvia de tema. Es provoca la distracció. Així, quan torna a ficar-s'hi, amb la ment neta com una pàgina en blanc, pam, la idea li arriba amb tota la claredat. La distracció com una part del procés.

Però esclar, si no escrius les cançons per encàrrec, sinó que en realitat les robes a la vida, la cosa va diferent. La distracció, de fet, és el procés.

És com allò de no mirar fixament l'estrella per poder-la veure. Emet una llum tan fràgil, de tan lluny com està que, quan li reclames el fulgor amb tota l'atenció, no te'n pot donar prou per satisfer-la. Només veus que hi és quan desvies l'atenció cap a alguna altra cosa i converteixes aquell fulgor escàs en soroll, contaminació lateral.

Les cançons arriben de la mateixa manera. Es tracta de no mirar-les fixament. Mira cap a una altra banda. Distreu-te.

He de provocar l'error. He d'invertir, ser sistemàtic i ambiciós en la distracció. Per això, escriure cançons surt caríssim. No hi ha sistema econòmic que s'ho pugui permetre!

20 DE MAIG

És el mestre dels rostres, les anatomies, les màquines. Sap de què està fet un somriure; pot reproduir-lo a la façana d'una casa, en els plecs d'un jardí; desenreda i entortolliga els filaments de l'aigua, les llengües del foc.

Escrits sobre Leonardo da Vinci, Paul Valéry

Hem de sortir de Barcelona a les dotze perquè volem descarregar i muntar abans de dinar. D'aquesta manera, a les quatre, ja podem estar provant.

Mentre espero el metro que m'ha de portar al local, penso que hi ha alguna cosa estranya en tot el que envolta un concert. Sobretot si ho consideres des del punt de vista d'una sola cançó. La infraestructura que ara necessites per reproduir aquell estat peculiar d'emoció al qual apuntaves quan la vas escriure és colossal.

La vas compondre sol, tancat a casa o a l'estudi. Potser ho vas fer en una tarda. Potser en vint sessions en intervals de dies, setmanes, mesos o anys. Només quan creies que ja tenies prou clar què podia voler dir, la vas portar a la banda. Després la vas treballar en grup. Li vas preguntar si era d'aquesta o de l'altra manera, amb aquest arranjament, amb aquest ritme o amb aquest altre, com recrearia millor aquella emoció que encara estàveu intentant entendre o capturar. El Marc va trobar un arranjament al piano que li aportava un color que no t'hauries imaginat. L'arranjament del Vega et fotia els pèls de punta. Però estava en un pla diferent que el del Marc. I el patró de l'Alfons a la bateria era collonut. Però d'una complexitat tan gran que no deixava espai als altres. El Xavi dubtava entre una, dues o tres línies de baix diferents, segons si optava per l'arranjament de l'un o de l'altre. ¿Quants assajos, intercanvis d'arxius MP3, discussions, tossuderies, con-

cessions, quants dies de vacances i quants refredats haurien de passar fins que donéssiu per bons els aranjaments?

Amb temps i sort, vau començar a incloure la cançó en algun repertori, per veure com parlava amb el públic. ¿L'havien entès de la mateixa manera que vosaltres? ¿Sabien què volíeu dir quan la tocàveu així? Finalment, en una versió ja molt definida, la vau gravar a l'estudi i la vau incloure en l'àlbum.

Ara la gent l'escolta mentre cuina o amb els auriculars, anant en metro cap a la feina. O amb els ulls tancats, estirats al llit. En definitiva, se l'han fet seva tot escoltant-la de la manera que la vau gravar.

Fer un concert és tornar a obrir el meló. Mostrar de què està feta aquella cançó, en què consisteix aquella emoció i què s'ha de fer per tornar a accedir-hi. I ara ja no n'hi ha prou amb tu, la teva guitarreta i arquejar les celles en la intimitat de la teva habitació.

Ara has d'anar al local, baixar els trastos a peu de carrer i carregar la Mafalda, que és com el Jordi anomena la furgoneta negra i gegant que us porta a tot arreu. Avui, per exemple, hi viatgeu vuit persones: el Jordi Castanyo (*road manager*) al volant, el Vega (guitarra) de copilot, el Marc (teclats), l'Alberto Polo (fotògraf) i tu a la segona fila, l'Alfons (bateria), el Xavi (baix) i la Sara Fontan (violí) a la tercera. El Lluís Bòria (llums) i el Marc Abad (so) ja són al teatre. El Pablo Fernández (trompeta) hi arribarà pel seu compte. I el Gerardo (mànager) i el Sergi (ajudant del mànager) també vindran al vespre.

Un cop carregada la Mafalda fins al capdamunt, haureu d'agafar l'autopista, potser dinar pel camí, veure com desfila el paisatge mentre algú xerra o fa sonar un disc, arribar al poble, buscar el teatre o la sala, descarregar, muntar l'escenari; hauràs d'esperar el teu torn a la prova, provar sol, provar plegats, menjar alguna cosa, canviar-te mentre s'omple el lloc, sentir com puja l'adrenalina, anar al lavabo, riure, capficar-te, dubtar, beure, abraçar-te amb tota la colla i finalment sortir a l'escenari per cantar l'endimoniada cançó.

Ho he fet moltes vegades. Però em continua semblant una feinada molt bèstia, tornar a cantar la cançó. Plena d'hores, de quilòmetres, de soroll, d'esperes, de nervis, de rialles. Sobretot quan, qualsevol dels que ha vingut a veure'ns, només pitjant el *play*, ja hi podria connectar. Però, és clar, pitjant el *play* només connecten amb un enregistrament, amb una foto. Si vols sentir la cançó viva, si vols veure com s'encarna en tots nosaltres, en aquella sala, en aquell moment, entre els que la toquem i els que l'escolten, hi ha tota una distància física que s'ha de recórrer. Una distància física, temporal, material i si vols espiritual per tornar a coincidir en l'emoció d'aquella cançó. Moltes esperances, algunes de satisfetes, altres de decebudes, malentesos, troballes, molts calés, i un fotimer d'hores dedicades a treballar en els fotuts tres minuts que dura la cançó.

11 DE NOVEMBRE

A mi m'avorreix l'*ego trip* de Nick Cave a 20.000 *days on earth*. Al Vega gairebé l'indigna. Fa que desconnecti completament del film. Hi ha una part difícilment suportable. Tenir al cotxe el Blixa Bargeld, fer-li fer que sí amb el cap. Tenir la Minogue, obligar-la a recordar aquell moment en què Nick Cave li va semblar algú admirable... Crec entendre a què es deu l'egocentrisme de Cave. El Vega no el perdona.

Per escriure cançons has d'acudir als límits de la teva consciència. Si ets dels que componen jugant a confondre vida i obra, necessites freqüentar aquesta frontera entre la vigília i el son, entre la consciència i l'al·lucinació. Entre tenir el control i perdre'l.

Hi ha alguna cosa heroica en aquesta manera d'escriure que legítimi un cert nivell d'*ego trip*, no? Abans de res, però, ¿com és que un tria compondre d'aquesta manera? Tots els artistes que m'han dit alguna cosa ho feien així, crec.

13 DE NOVEMBRE

El meu cap en vigília m'ofereix un tipus d'imatges d'una qualitat ridículament inferior a les associacions que em proposa qualsevol estat alterat de consciència. No cal anar begut, tot i que de vegades és així com s'hi arriba. Però sí que cal estar ebri, encisat, endut per algun entusiasme tan intens com passatger. Ebri de música, d'enyorança, d'odi, de vi o de

tendresa. Només d'aquesta manera puc acabar establir aquest diàleg amb un altre jo que no para de proposar-me associacions absolutament inesperades. Un altre jo generós en associacions. El sobri no s'associa amb ningú. Només se sap entrenar. De fet, l'he condemnat a això: a entrenar-se per sempre.

Acudim a aquest espai fronterer perquè és allà on vam ser feliços. De grans, quan retrobàvem la força i l'esperit de quan érem joves. De joves, perquè era el moment en què recobràvem la inconsciència dels nens. De nens, perquè era quan burlàvem l'autoritat.

Tota la vida hem après que estàvem vius quan deixàvem de ser una mica nosaltres i ens deixàvem endur per l'emoció d'un moment que, finalment, vés a saber a qui pertany, si a nosaltres mateixos o a alguna força que només podem aspirar a cavalcar una estona.

10 DE DESEMBRE

Que la meva feina sigui distreure'm és un embolic.

Abans, quan em guanyava la vida fent televisió, tenia claríssim quina era la meva cara A i quina era la cara B. La consciència era per a la feina, perdre-la, per a la música. El dia per a la tele, la nit per cantar. Ara que només sóc músic, se'm fa molt estrany crear l'anvers del no-res. Bec als matins, rento plats i estenc la roba a les nits.

Un bon amic utilitza una cançó nostra per justificar la seva postura en un debat de l'actualitat política. Em rellegeixo la lletra de la cançó i no li puc treure la raó. La cançó es podria interpretar d'acord amb el propòsit que li dóna. Però quan aplico el significat de la cançó a l'opció política contrària, la cançó encara funciona.

Algú em dirà que si és així, les cançons no diuen res. No hi puc estar més en desacord. Precisament, una cançó així ho diu tot. Estableix i subratlla una constant humana, una equació les variables de la qual cadascú identifica amb el que creu més adient. Però l'equació ens explica a tots. La cançó funciona com l'esquelet, l'estructura òssia d'un estat d'esperit que cadascú encarna a la seva manera. Mereix doncs ser cantada i recantada. La cantarem a favor i en contra de qualsevol circumstància. ¿Descobrir el que hi ha de constant en nosaltres és dolent? ¿No és una forma, tan precària com es vulgui, però no és una molt bona forma de dialogar amb el que hi ha d'etern en nosaltres?

Crec que intentar definir o determinar el que ens fa humans és el més difícil i apassionant de fer música. Un altre dirà que, d'aquesta manera, no ens mulem prou.

En períodes convulsos, la temptació a participar en el debat és constant. La temptació de fer servir les cançons per assolir el poder. Per empoderar una causa, com es diu avui dia.

I esclar que les cançons també haurien de servir per enfortir els fràgils, perquè l'energia que transmet una

cançó, una forma concreta i amb propòsit, els doni el vigor que necessiten per enfrontar-se a l'obstacle i vèncer-lo. Jo les he escrit sempre amb aquesta idea. De fet, totes les cançons que he escrit han estat la manera d'acabar amb alguna fragilitat del meu propi esperit.

Crec que, potser només a llarg termini, les causes justes —les que estan més a favor de l'ésser humà— són les que canten. Són les que atorguen a la poesia i a la cançó el poder d'explicar-nos.

8 DE GENER

Conquerir el present
Cridar al cel que és nostre
Cantar que ens pertany
Exigir-li l'alè que ens robaria
Si no fóssim vius

18 DE NOVEMBRE

Voleu que us digui la veritat?
No hi ha més plaer que la malaltia
més vera història que la tragèdia,
més vilesa que la del cavaller,
més horrible so que el de la melodia,
ni millor consell que el de l'enamorat.

«Balada [de les contra-veritats]», François Villon
(traduït per Andreu Subirats)

24 DE JULIOL

El mateix exercici d'abstracció que exigeix sumar dos i dos, anomenar «éssers humans», «portuguesos» o «funcionaris» a una colla d'individus que no tenen res a veure entre si o, per què no, llançar una bomba atòmica per acabar amb l'enemic, és el que reclama escriure una nova cançó. Però fem cançons per posar en dubte que abstraure sigui la manera de fer les coses. Tota la política que es pugui fer es troba en el procediment. Mai en el propòsit i molt poques vegades en el resultat.

25 DE JUNY

Si el meu somni només fos gana, set, desig... Si la meva imaginació no construís res més que mercaderies!

15 DE FEBRER

La política del músic, la seva moral, és la pràctica, la repetició. Ningú va néixer tocant el piano. El cos del músic és un obstacle que cal aprendre a superar. Com? A base de practicar escales com un autòmat. La memòria dels dits, en diuen els guitarristes. El músic s'autoprograma el cos perquè la seva ànima s'expressi musicalment a través seu... Repeteix escales fins que identifica un moviment dels seus dits,

una vibració de les cordes vocals, una pressió al pit, amb un so.

Compondre és un pas més. Es tracta de fer que aquest so ens porti cap a alguna banda.

13 DE FEBRER

En un llibre que em deixa l'Andrés hi llegeixo que el descobriment d'una societat ideal per part d'un intrús —com un antropòleg portador d'un virus— amenaça sovint la mateixa existència d'aquesta societat.

La lògica del periodista musical o del *coolhunter*, que descobreix una banda o una escena i trenca l'encanteri incloent-lo en un reportatge o en l'informe per a una marca.

En una de les escenes més boniques de *Roma*, de Fellini, conviden una colla de periodistes a visitar les obres d'excavació dels túnels del metro de la ciutat eterna. Les han hagut d'interrompre perquè hi han descobert frescos de l'antiga Roma perfectament conservats. Amb la mateixa lògica de l'antropòleg infectat que causa epidèmies en el seu objecte d'estudi, els visitants de la troballa arqueològica, en accedir-hi, permeten l'entrada d'un corrent d'aire que erosiona en segons els meravellosos frescos que s'havien conservat segles.

El nen que admira el mag i, en espia-lo, descobreix els seus trucs.

Fer una cançó escrita des del primer amagatall de la teva vida, quan descobreixes, per primera vegada, com és el món quan el mires des de fora.